

28031-DRET CIVIL I
Curs 2009-2010

INTRODUCCIÓ

TEMA 1. EL DRET CIVIL

1. El dret civil en l'ordenament jurídic privat:
 - 1.1. Delimitació del concepte de Dret Civil
 - 1.2. El dret civil en el marc de la dicotomia dret públic - dret privat
 - 1.3. Les matèries de dret civil
2. La codificació civil espanyola: el Codi Civil espanyol
3. La pluralitat d'ordenaments civils. Competències legislatives en "matèria civil" de les Comunitats Autònomes
4. La codificació civil catalana: el Codi Civil de Catalunya

TEMA 2. LES FONTS DEL DRET CIVIL

1. Concepte i enumeració
2. La Llei: entrada en vigor, pèrdua de vigència i publicitat
3. El costum: elements
4. Els principis generals del dret: la seva triple funció
5. La jurisprudència, ¿font del dret?
6. La regla de preferència i supletorietat

TEMA 3. ÀMBIT I EFICÀCIA DE LA NORMA CIVIL

1. Àmbit espacial de les normes
2. Eficàcia temporal de les normes: Dret transitori i retroactivitat
3. L'eficàcia general de les normes:
 - 3.1. La subjecció a l'ordenament jurídic i a la llei
 - 3.2. La ignorància de la llei
 - 3.3. L'error de dret
 - 3.4. L'exclusió voluntària de la llei
4. L'eficàcia sancionadora:
 - 4.1. La nul·litat
 - 4.2. El frau a la llei.

TEMA 4. APLICACIÓ DE LA NORMA CIVIL

1. L'aplicació de les normes
2. La interpretació:
 - 2.1. Objecte i finalitat
 - 2.2. Classes d'interpretació
 - 2.3. Criteris d'interpretació. La jurisprudència civil
3. La integració
4. L'analogia
5. La tradició jurídica catalana
6. L'equitat

TEMA 5. EL TEMPS EN EL DRET CIVIL

1. Computació legal del temps
2. La prescripció extintiva: fonament i objecte
 - 2.1. Els terminis: inici i còmput
 - 2.2. Interrupció i suspensió de la prescripció. El retard deslleial (“Verwirkung”)
 - 2.3. Renúncia a la prescripció
3. La caducitat: fonament i objecte
 - 3.1. Els terminis: inici i còmput
 - 3.2. Règim jurídic
4. La preclusió

ELS SUBJECTES DE DRET

TEMA 6. LA PERSONALITAT

1. La personalitat:
 - 1.1. Capacitat jurídica i capacitat d’obrar
 - 1.2. Les capacitats especials i les prohibicions
2. Inici de la personalitat:
 - 2.1. Requisits del naixement. La prova del naixement
 - 2.2. La protecció jurídica del *nasciturus* i del *concepturus*
 - 2.3. Especial atenció a l’embrió concebut *in vitro*
3. Extinció de la personalitat:
 - 3.1. La mort. La constància i prova de la mort. Commoriència i premoriència
 - 3.2. La declaració de defunció. Supòsits. Efectes. Revocació. Constància registral
 - 3.3. Donació i trasplantament d’òrgans i teixits humans

TEMA 7. L’ESTAT CIVIL I LES CONDICIONS PERSONALS. EL REGISTRE CIVIL

1. L’estat civil: concepte i caràcters. Enumeració
2. Les condicions personals emergents: delimitació i caràcters; la vellesa i la discapacitat
3. Els títols d’estat civil. Possessió d’estat. Estat civil putatiu
4. Constància registral de l’estat civil:
 - 4.1. El Registre Civil: concepte i organització. La publicitat formal del Registre
 - 4.2. Les anotacions del Registre Civil. El procediment registral. La rectificació de les anotacions del Registre.
 - 4.3. El canvi de nom i de sexe

TEMA 8. L’EDAT

1. L’edat: transcendència jurídica: còmput
2. La majoria d’edat
3. La minoria d’edat:
 - 3.1. Esfera personal i esfera patrimonial. El dret de participació del menor

- 3.2. La representació del menor. Responsabilitat
- 4. Emancipació: concepte
 - 4.1. Causes d'emancipació
 - 4.2. El menor de vida independent
 - 4.3. Efectes de l'emancipació: l'art. 159 CF

TEMA 9. LA INCAPACITACIÓ I LA LIMITACIÓ DE CAPACITAT

- 1. La incapacitació: concepte i significat
 - 1.1. Causes: malalties i deficiències
 - 1.2. Persones que poden ser incapacitades
 - 1.3. Procediment d'incapacitació. La sentència d'incapacitació: efectes. Modificació i extinció
- 2. La limitació de capacitat per prodigalitat: concepte
 - 2.1. Persones que poden ésser declarades pròdigues
 - 2.2. Procediment
 - 2.3. Eficàcia de la declaració. Modificació i extinció
- 3. La situació jurídica del concursat

TEMA 10. INSTITUCIONS DE PROTECCIÓ DE LA PERSONA FÍSICA (I)

- 1. Disposicions comunes a totes les institucions de protecció
- 2. La potestat parental. Concepte i caràcters:
 - 2.1. Titularitat i exercici conjunt i exclusiu. Intervenció judicial
 - 2.2. Contingut de la potestat. Contingut personal. Contingut patrimonial. Representació legal
 - 2.3. Privació i suspensió de la potestat. Recuperació. Extinció
 - 2.4. La pròrroga i la rehabilitació de la potestat
- 3. La tutela:
 - 3.1. Persones subjectes a tutela
 - 3.2. Delació voluntària i delació judicial
 - 3.3. Constitució i exercici. Excuses i remoció del tutor
 - 3.4. El consell de la tutela
 - 3.5. Contingut de la tutela
 - 3.6. Extinció

TEMA 11. INSTITUCIONS DE PROTECCIÓ DE LA PERSONA FÍSICA (II)

- 1. La curatela:
 - 1.1. Supòsits. Constitució
 - 1.2. Contingut i extinció
- 2. El defensor judicial:
 - 2.1. Supòsits
 - 2.2. Actuació i règim jurídic
- 3. La guarda de fet:
 - 3.1. Actes del guardador. Indemnització
 - 3.2. Extinció
- 4. L'administrador patrimonial: règim jurídic

5. La protecció dels menors desemparats: La declaració de desemparament. Les mesures de protecció: l'acolliment simple en família, en persona o en institució

TEMA 12. LOCALITZACIÓ DE LA PERSONA

1. El domicili. Concepte i classes
2. L'absència. Caracterització general. La situació de desaparegut
3. L'absència legal:
 - 3.1. Concepte i requisits
 - 3.2. La situació jurídica de l'absent. La seva representació
 - 3.3. Extinció i constància registral

TEMA 13. EL VEÏNATGE CIVIL

1. Concepte i tipus
2. Modes d'adquisició del veïnatge civil
3. Modificació, conservació, pèrdua i recuperació
4. Prova del veïnatge civil

TEMA 14. ELS BÉNS DE LA PERSONALITAT

1. Concepte, naturalesa i caràcter
2. Autonomia del pacient en l'àmbit de la salut. Dret a la informació, consentiment informat, els documents de voluntats anticipades, documentació clínica
3. El dret al nom
4. Internament de la persona física

TEMA 15. LA PERSONA JURÍDICA. LES ASSOCIACIONS I LES FUNDACIONS

1. La persona jurídica en general:
 - 1.1. Concepte. Classes. Adquisició de la personalitat jurídica. Capacitat
 - 1.2. Actuació i representació de la persona jurídica. Adopció d'acords. Impugnació
 - 1.3. Modificacions estructurals: fússió, escissió i transformació. Liquidació
2. Les associacions. Concepte i principis. Classes
 - 2.1. Constitució i estatuts
 - 2.2. Òrgans i funcionament. Drets i deures dels associats
 - 2.3. Modificacions estructurals i dissolució
3. Les fundacions. Concepte i principis. Classes
 - 3.1. Constitució. Dotació. Estatuts
 - 3.2. Òrgans i funcionament. Règim econòmic
 - 3.3. Modificacions estructurals i dissolució

LA RELACIÓ JURÍDICA I EL DRET SUBJECTIU

TEMA 16. LA RELACIÓ JURÍDICA I EL DRET SUBJECTIU

1. La relació jurídica:

- 1.1. Concepte i classes
- 1.2. Estructura
- 2. El dret subjectiu:
 - 2.1. Concepte i característiques
 - 2.2. Estructura del dret subjectiu. Subjectes. Objecte. Contingut
 - 2.3. Classes de dret subjectiu.
 - 2.4. Adquisició, successió i transmissió del dret subjectiu. Modificació i extinció
- 3. Situacions jurídiques secundàries
- 4. L'exercici del dret subjectiu:
 - 4.1. El principi de bona fe
 - 4.2. L'abús de dret

TEMA 17. ELS BÉNS PATRIMONIALS

- 1. Coses, béns i objecte del dret:
 - 1.1. Classes de béns
 - 1.2. Concepte de finca
 - 1.3. L'estatut jurídic del cos humà
- 2. Fruits, despeses i millores
- 3. El patrimoni:
 - 3.1. Concepte, caràcters i funcions
 - 3.2. Configuració i contingut del patrimoni
 - 3.3. Tipus de patrimoni. El patrimoni separat

DRET D'OBLIGACIONS

TEMA 1. LA RELACIÓ OBLIGATÒRIA: FONTS I CONTINGUT

- 1. La relació obligatòria:
 - 1.1. Concepte. Característiques
 - 1.2. El dèbit i la responsabilitat. L'obligació natural
- 2. Les fonts de l'obligació:
 - 2.1. Concepte i enumeració
 - 2.2. La declaració de voluntat unilateral
- 3. Contingut de la relació obligatòria:
 - 3.1. La posició creditora
 - 3.2. La posició deutora

TEMA 2. L'ENRIQUIMENT INJUSTIFICAT

- 1. Pressupòsits d'existència de l'enriquiment injustificat
- 2. Supòsits d'enriquiment injustificat
- 3. Enriquiment i empobriment: concepte
- 4. Efectes jurídics: la devolució de l'enriquiment. Supòsits

TEMA 3. OBJECTE DE L'OBLIGACIÓ I CLASSES D'OBLIGACIONS

- 1. Objecte de la relació obligatòria: la prestació. Requisits. La patrimonialitat

2. Classes d'obligacions segons la seva prestació:
 - 2.1. Obligacions de donar: obligacions genèriques i específiques
 - 2.2. Obligacions de fer: de mitjans i de resultat
 - 2.3. Obligacions de no fer
3. Obligació alternativa. Obligació facultativa
4. Obligacions de diner:
 - 4.1. Concepte. Classes.
 - 4.2. L'obligació en moneda estrangera: concepte, règim.
 - 4.3. Clàusules d'estabilització

TEMA 4. UNITAT I PLURALITAT DE VINCLES

1. La concurrència d'obligacions: obligació única i pluralitat d'obligacions
2. Obligacions principals i accessòries:
 - 2.1. El deute d'interessos. Concepte. Classes. Quantia i pagament. L'anatocisme.
 - 2.2. La clàusula penal com obligació accessòria
3. Obligacions recíproques o sinal·lagmàtiques:
 - 3.1. Concepte i règim jurídic: la mora, els riscos i les excepcions
 - 3.2. La resolució per incompliment: l'art. 1.124 CC
4. Les obligacions subsidiàries: la fiança

TEMA 5. CIRCUMSTÀNCIES DE LA RELACIÓ OBLIGATÒRIA

1. Circumstàncies de l'obligació: lloc i temps
2. L'obligació a termini. Les obligacions periòdiques. Règim jurídic
3. L'obligació condicional:
 - 3.1. Concepte, funció, classes
 - 3.2. Compliment i incompliment de la condició
 - 3.2.1. Règim jurídic de la condició suspensiva
 - 3.2.2. Règim jurídic de la condició resolutòria
4. L'obligació modal: règim jurídic

TEMA 6. EL PAGAMENT O COMPLIMENT DE L'OBLIGACIÓ

1. El pagament
 - 1.1. Concepte. Funcions
 - 1.2. Requisits objectius. Identitat. Integritat. Indivisibilitat
 - 1.3. Requisits subjectius. El *solvens*. El *accipiens*
 - 1.3.1. El pagament de tercer
 - 1.3.2. El pagament a persona diferent del creditor: supòsits
 - 1.4. Requisits de temps i espai
 - 1.5. El pagament per mitjà de targetes de crèdit
 - 1.6. Prova i despeses del pagament.
2. Les arres: concepte, classes i règim jurídic
3. La imputació de pagaments: concepte, requisits, criteris
4. El cobrament de l'indegut: concepte, requisits, l'acció de restitució, la prova

TEMA 7. ELS SUBROGATS DEL COMPLIMENT

1. La consignació: concepte, requisits i efectes

2. La compensació: concepte, classes i règim jurídic
3. La dació en pagament: naturalesa jurídica, concepte, efectes
4. El pagament per cessió de béns

TEMA 8. L'INCOMPLIMENT DE L'OBLIGACIÓ I LA RESPONSABILITAT CONTRACTUAL

1. La "contravenció al tenor de la obligació". Supòsits. Efectes
2. La mora *debitoris*. Concepte. Requisits. Efectes
3. La mora *accipiendi*. Concepte. Requisits. Efectes
5. La responsabilitat:
 - 5.1. Caràcters de la responsabilitat
 - 5.2. L'execució forçosa singular i l'obligació d'indemnització dels danys
6. La garantia en la venda de productes duradors: la falta de conformitat

TEMA 9. LA PROTECCIÓ DEL CRÈDIT

1. L'acció directa: concepte, supòsits, exercici de l'acció
2. L'acció subrogatòria: concepte, supòsits, règim jurídic
3. La rescissió dels actes perjudicials pels creditors: l'acció revocatòria o pauliana
4. La pluralitat de creditors: concurs de creditors, els privilegis. Classificació i prelació

TEMA 10. MODIFICACIÓ DE LA RELACIÓ OBLIGATÒRIA

1. La modificació: concepte i tipus
2. La novació: concepte i requisits. Efectes
3. El canvi de creditor:
 - 3.1. La cessió de crèdits
 - 3.2. La subrogació. Modificació i subrogació de crèdits hipotecaris
4. El canvi en la titularitat del deute. Modalitats i efectes comuns

TEMA 11. EXTINCIÓ DE L'OBLIGACIÓ

1. Causes d'extinció de l'obligació. El pagament (remissió)
2. La impossibilitat sobrevinguda: règim jurídic
3. La condonació o remissió: concepte, règim jurídic. Efectes
4. La confusió: concepte, règim jurídic. Efectes
5. Altres causes d'extinció de l'obligació:
 - 5.1. Mutu disens
 - 5.2. Denúncia per voluntat unilateral

TEMA 12. LA PLURALITAT DE SUBJECTES

1. Pluralitat de subjectes i modalitats de concurrència
2. Obligacions parcials o mancomunades divisibles:
 - 2.1. Concepte
 - 2.2. Règim jurídic dels crèdits i dels deutes
3. Les obligacions mancomunades o conjuntes:
 - 3.1. Concepte
 - 3.2. El crèdit i el deute mancomunat

4. Les obligacions solidàries:
 - 4.1. Concepte
 - 4.2. Règim jurídic del crèdit i del deute solidari

TEMA 13. LA RESPONSABILITAT EXTRA CONTRACTUAL

1. Concepte i funcions de la responsabilitat extracontractual
2. Pressupòsits de la responsabilitat civil:
 - 2.1. Comportament danyós: acció i omissió
 - 2.2. Nexes causal i criteri d'imputació
 - 2.3. Danys. Tipologia. Valoració
3. Prescripció de l'acció
4. Responsabilitat per fet aliè. Règim jurídic
5. Supòsits de responsabilitat objectiva

BIBLIOGRAFIA

Legislació

1. La Legislació Civil Catalana: Codi Civil de Catalunya i legislació complementària
2. Codi Civil espanyol
3. Llei i Reglament del Registre Civil

Manuais (selecció)

1. *Derecho de la Persona vigente en Cataluña*
M^a del Carmen Gete-Alonso- María Ysàs Solanes-Judith Solé Resina.
Ed. Tirant lo Blanch, València, 2008.
2. *Manual de dret civil català*
Ferran Badosa Coll (dir.), Marcial Pons, Barcelona, 2003.
3. *Institucions del Dret Civil de Catalunya. Vol. I. Introducció i part general. Obligacions i contractes*
Lluís Puig i Ferriol - Encarna Roca Trías
Ed. Tirant lo Blanch, 5^a ed 1998.
4. *Institucions del Dret Civil de Catalunya. Vol. II. Dret de la persona i Dret de família.*
Lluís Puig i Ferriol - Encarna Roca Trías
Ed. Tirant lo Blanch, 6^a ed 2005.
5. *Fundamentos de derecho civil patrimonial,*
Luis Díez-Picazo, T. II, Thomson, Pamplona, 2008.

Comentaris (selecció)

1. Comentaris al Codi de Família. Tecnos Madrid 2000.
2. Comentario al CC y Compilaciones Forales. EDERSA. Madrid 1979-1995.
3. Comentario del CC. Ministerio de Justicia, T. I-II, Madrid 1991-1992.
4. Comentario al Código civil, dir. por R. Bercovitz, Tecnos, Madrid, 2002.